بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2017/HC-A/36
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: އަޙްމަދު އައްމަދު * އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A038544
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ދަފްތަރު ނަންބަރު 4317 / މާލެ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މއ. ހުއިބާ/ މާލެ

- އިސްތިއުނާފު ބަދަލުދޭ ފަރާތް:

1. * ނަން: ޒުބައިރު ސަލީމް * އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A036620
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: މއ. ހިރިމާގެ / މާލެ * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހ. ރަންވާރިވިލާ / މާލެ

2. * ނަން: ނާޒިމް ޙަސަން * އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A058434
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: މއ. ރަސްފަރި / މާލެ * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މއ. ވެލިގާ / މާލެ

3. * ނަން: ޙަލީމް ޙަސަން * އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A041343
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: މއ. ރަހާ / މާލެ * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މއ. ރަހާ / މާލެ

4. * ނަން: ޢަބްދުﷲ ސަލީމް ޙަސަން * އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A041841
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: މއ. ވޮލޮރަސްދަރުގެ / މާލެ * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މއ. މަލޮޅި / މާލެ

- ޤަޟިއްޔާ ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 20 ޑިސެމްބަރު 2016 * ނިމުނު ތާރީޚު: 09 މާރިޗު 20

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ
- ނަންބަރު: 2269/Cv-C/2013

ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލްކޯޓު

- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އެއްބަސްވުމުގައިވާ ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހެޅި މައްސަލަ

- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 27 ނޮވެމްބަރ 2013
- ނިންމި ތާރީޚު: 20 އޮކްޓޫބަރ 2014

- މައްސަލަ ބެއްލެވި ޤާޟީން:

ޤާޟީ ޢަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް، ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު، ޤާޟީ ޢަލީ ސަމީރު

• ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2269/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ބައްލަވައި ނިންމަވާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް [illegible] އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް [illegible] ދަފްތަރު ނަންބަރު 4317/ [illegible] [illegible]ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/55 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް [illegible] އެމައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] 22 ނޮވެމްބަރު 2016 ވަނަ ދުވަހުގެ 14:15 ގައި ހައިކޯޓަށް ހާޒިރުވުމަށް އަންގައި ފޮނުވުނު ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު HC-B7/2016/500 "ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރު" އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރި [illegible] [illegible]ގެ ފަރާތުން [illegible]، [illegible] [illegible]، ހައިކޯޓުގެ ހާޒިރުނުވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ގަވާއިދުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެމައްސަލާގެ ދަޢުވާ [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ގަވާއިދުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން [illegible] [illegible] [illegible].

މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] އަދި [illegible]/ ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible].

• ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

1- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2269/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ބައްލަވައި ނިންމަވާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް [illegible]، އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް [illegible] ދަފްތަރު ނަންބަރު 4317/ [illegible] [illegible]ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް [illegible]

2- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2269/Cv-C/2013 ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް ހިނގުން ގޮތުގެ ޚުލާޞާ ބަލާއިރު، އެ ދަޢުވާއަކީ މުސްތައުޖިރު އަދި ހިޔާރު ކޯޓި 01 ޖުލައި 2009 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 5 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ދަފްތަރު ނަންބަރު /4317 އަޖުމަލު އަންހެނުން ކުއްޔަށް ދިނުމަށް މުސްތައުޖިރު ހިޔާރު ކޯޓީގެ ވެރިފަރާތްތަކާ ދެމެދު ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގައި ވަޒީފާއިން ކަނޑާ މީލާދީ މަހެއްގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން މަހު ކުލީގެ ގޮތުގައި -/30،000ރ (ތިރީސް ހާސް ރުފިޔާ) ދެއްކުމަށް ދައްކަމުން ނުދާތީ، އަދި ކުލި ދައްކަމުން އައިސްފައިން ވުރެ ކުލި ދައްކަމުން ނުގެނެސްދީ، މުސްތައުޖިރު ކުއްޔަށް ދީފައިވާ އެއްބަސްވުމުން ބާޠިލުކުރުމަށް، ވަނަ އަރިހަށް ޖިބަސްމަތީ، ވެރިފަރާތްތަކަށް ވަނީ ގަވާއިދު ދުވަސް ހަމަވަން ދައްކަންޖެހޭ ކުލި ޖިބަސްމަތީ، ވާނުގެ ވެރިފަރާތްތަކަށް ޖިބޫރުކޮށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ޖިބަސްމަތިން އަދި އަޖުމަލު އަންހެނުގެ މައްސަލަ ވާނުގެ ވެރިފަރާތްތަކުގެ ހައިސިއްޔަތުން މުސްތައުޖިރުގެ/ ހުސައިން ސަލާމް، މުސްތަޤީމް/ ނާޒިމާ ހުސައިން، މުސްތާރު/ ހަލީމާ ހުސައިން އަދި މުސްތަޤީމުއްދީން/ އަބްދުﷲ ސަލީމް ހުސައިން ދައްކަވާފައިވުން ބޭނުން ދެއްވުމަށް ދަޢުވާކުރުމެވެ.

އެ ދަޢުވާގައި ޝަރީޢަތް ކުރެއްވި ފަނޑިޔާރު މިއައްސަލައިގައި ހުކުމްކުރެއްވީ އެހެނިހެން ވެރިޔާއަކު މިއިސާލުގައި ސަބަބުތަކާ ހެދިއެއްވާނެ ޝަރީޢަތުގައި، ދައްކަވާނެ ވާރުތައިއްގައި ހުކުމްކޮށް ޕްރޮޑަކްޝަން ޝަރުތުވެސް ހުކުމްކުރައްވާ މުސްތައުޖިރު އަލީ ހިޔާރު ކޯޓީ ކުއްޔަށް އެދިގެން ނަގާފައިވާ އަޖުމަލު އަންހެނުން ސާބިތު ކުރައްވާ އެދިގެން ނަގާފައިވާތީ ސާބިތުކުރި ވާނުގައި ތިން ހުސްނު ހުރިޖެހިޔަ ސަބަބަކަށް ސާބިތުވާތީ، މުސްތައުޖިރު ކުރުމާއި -/30،000ރ (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) ކޮން ބަރާބަރު އެދިގެން ނަގާފައިވާ 2 ވަނަ ދުވަހެއްގެ ނާދާރިން އަދާނުކުރީ، އަދި އަޖުމަލު އަންހެނުގެ ވާނުގެ މުސްތައުޖިރު ބަރާބަރުކޮށްގެން އަމަލުކުރާ ދަފްތަރުގެ ބަޔާން ސަބަބުތަކުން އަދާނުކުރީ، ބަރާބަރު ކުރާ ޖުމްލަ ބަޔާން މަހެއް ކުރެ ކުލި ދައްކަމުން އެއްސާފައިވާ ކުރަނިވިއެއް ގެއްލުމަށް ހުރި އަދާނުކުރީ، އަދި އެދިގެން ނަގާފައިވާ 2 ވަނަ ދުވަހުގައި ކުރިން މީލާދީ މަހުގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ނުދައްކާފައި ހުރި އެދިގެން ނަގައިދީ ބާޠިލުކުރެވޭނެ ސަބަބުތަކުގެ ސަބަބުން ވާނުގެ ސަބަބުން ވެރިފަރާތްތަކަށް އަދާނުކުރީ، އެދިގެން ނަގާފައިވާ 01 ޖުލައި 2009 ވަނަ

ދުވަހުން ފެށިގެން 05 އަހަރު ދުވަސްކަން އެގްރީމެންޓްގެ 01 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން ހުންނަކަމާއި، 2013 މެއި މަހުން ފެށިގެން ކުލި ދައްކަމުން ގެންދަވާފައިވާކަން އެނގެން ނުވާކަމާއި، 2013 މެއި މަހުން ފެށިގެން އެގްރީމެންޓްގެ މުއްދަތު ހަމަވި ތާރީޚް ކަމުގައިވާ 30 ޖޫން 2014 ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ހިނގާދިޔަ 14 މަސްދުވަހުގެ ކުއްޔަށް -/420،000ރ (ހަތަރުލައްކަ ވިހިހާސް ރުފިޔާ) އަދި [illegible] އަދަދުގެ ގޮތުން ދައްކަވަން [illegible] [illegible] ފައިސާކަން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] -/420،000ރ (ހަތަރުލައްކަ ވިހިހާސް ރުފިޔާ) ދައްކަވަން މުޙައްމަދު [illegible]/ [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު [illegible]/ [illegible] [illegible] އަދި މުޙައްމަދު [illegible]/ [illegible] ﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 20 ޑިސެމްބަރު 2014 ދުވަހުން 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ސިވިލް ކޯޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 4317/ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 20 ޑިސެމްބަރު 2014 ދުވަހުން ފެށިގެން 01 (އެކެއް) މަސް ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2269/Cv-C/2013 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 4317/ [illegible] [illegible] [illegible] 08 (އަށެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:-

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ؛ ދެފަރާތުގެ ދެމެދު 01 ޖުލައި 2009 ގައި އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރި އެއްބަސްވުމުން [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުވި [illegible] ފަރާތުން [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަދި އެއްބަސްވުމުގައި އިސްތިއުނާފުވި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުވި [illegible]، އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] އިސްތިއުނާފުވި [illegible] [illegible] [illegible]

އެއްބަސްވުމުގައިވާ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ ސޮއި [illegible] [illegible] މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

(ށ) ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފަށް [illegible] ފަރާތާއި ދެމެދު [illegible] [illegible] ބުނެ އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] ސޮއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ސޮއި [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ސޮއި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

(ނ) ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

(ރ) ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާއި [illegible] [illegible] ފަރާތްތަކާ ދެމެދު 01 ޖުލައި 2009 އިން ފެށިގެން އެއްބަސްވުމަށް [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 13 ޑިސެމްބަރ 2009 ގައި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

(ބ) ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ: އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

(ށ) ހަވަނަ ނުކުތާއަށް: އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން [illegible]

[illegible]

(ނ) ހަތްވަނަ ނުކުތާއަށް: [illegible] ސިވިލް ކޯޓުން [illegible]

[illegible]

(ރ) އަށްވަނަ ނުކުތާއަށް: [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible]

[illegible]

4- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2269/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން [illegible] 4317/ [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ [illegible]

(ށ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ: މ. [illegible] [illegible] [illegible] 01 ޖުލައި 2009 އިން ފެށިގެން 5 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް އެޖެންޓް އެއްބަސްވުމަށް [illegible] [illegible] ނަންބަރު 4317/ އެޖެންޓް އެއްބަސްވުމާއި މ. [illegible]/ ހުސައިން [illegible]، މ. [illegible]/ [illegible] ހަސަނާއި، މ. [illegible]/ [illegible] ހަސަން [illegible] މ. [illegible]/ ޢަބްދުﷲ [illegible] ހަސަނާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 01 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ކޮންމެ މީލާދީ މަހެއްގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން -/30،000ރ (ތިރީސްހާސް ރުފިޔާ) ދައްކަންވާނެކަމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި،

މ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4 ބުރީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މ. [illegible] ގައި އޮތް 4 ބުރީގެ އިމާރާތް [illegible] މ. [illegible] ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 އަހަރު ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ 3 ވަނަ މާއްދާއި 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން [illegible] [illegible]،

[illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ހުސައިން [illegible]، [illegible] ހަސަނާއި، [illegible] ހަސަނާއި [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] ހަސަން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible].

(ނ) ދެވަނަ ކަމަކީ: މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 03 [illegible] 2014 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މ. [illegible]

ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ ގޮތުން ދެފަރާތުގެ ދެމެދު ވާހަކަ ދެކެވިފައިވާކަމާއި، ނަމަވެސް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް އެއްބަސްވެފައިވަނީ 15 އަހަރުގެ މުއްދަތަކަށްކަމާއި، އެއްބަސްވުމުގައި އޮތީ އިޖާރާ އަދަދު ސާފު ނޫންކަމާއި، ނަމަވެސް ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށްފަހު ބޭއްވި ޖަލްސާއެއްގައި އޭނާ ގެންނެވި ކުރިއަށް ވަގުތު އެގްރިމެންޓުގައި އޮތް ވަޢުދު ސަރުކާރުން ފުރިހަމަ ނުކުރާކަމާއި، ނަމަވެސް ބަޔާންކޮށް އޮތް އަސްލު ސިޓީގެ ބަސްތަކުން ސާބިތުވާކަމާއި، ނަމަވެސް އެއްބަސްވުމުގެ 01 ވަނަ މާއްދާގައިވާ 5 އަހަރު ގުޅުވައިލެވޭ 15 އަހަރު ދުވަހަށް އިސްތިރާތު ކުރެއްވުމުގެ ބަލަން އެދިވުމުގައި ސަރުކާރުން ދަތިކުރެވުނަމަ، ނ. އެއްބަސްވުމުގައި ސަރުކާރުން އިޖާރާ އަދަދު އިތުރުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދެފަރާތުގެ ވަޒީފާ އެއްބަސްވުމެއް ނުހަދައިގެން ސިފައިގެ ބޭނުން ނުކުރުމުގެ ހ ފުރަތަމަ ފާސްކުރި ކުލިން ކުރިޔަށް ރޯމަން ކުރާނެ ގަވާއިދު ސިޓީގެ ކޮޕީގެ ތަޖުރިބާގައި ދިރާސާ ކުރަން ފެށުމަށް އަމަލުކުރީ.

ނ- ވެލިދޫ/ މިސްކިތުގެ، ފަރާތް ކުރަންނޫން ސިޓީ ކޮޕީ ތަޖުރިބާގެ ތަޖުރިބާގައި ކުރަން ދިޔަ ބޭނުންކުރަނީ، މ.ހާޖު ކުއްލިން ދިނުމާ ގުޅޭ ގޮތުން 01 ޖޫން 2009 ގައި އެއްބަސްވުމުގައި ސަރު ކުލިތަކުން އެގްރިމަންޓް އެއްބަސްވުމެއް، އެއީ އެއްބަސްވުމުގައި ސަރުކާރު ތަޖުރިބާގައި އޮތް ރެސިޓެލް ހުށަހެޅި، އަދި ތަޖުރިބާގައި ކުރަން ސިޓީގެ، ކުރަން ސިޓީގެ ފަދައިން ބާބަށް ރަސްމީއެއް، ރާއްޖެއާއި، ހަފުތާ ރަސްމީ އަދި މަރުކަޒު ކުރަން ދިޔަގެ ހިސާބު ވެސް ހުށަހެޅި، ދުވަސް އިތުރު ވެސް އަދި އެހެން ހުށަހެޅި، އެއްގެ ނަމަވެސް ނުކުތާ ހަމަ، މަރުކަޒު ކުރަން ދިޔަ ތަންތަނުގައި ދުވަސްގައި ހުށަހެޅި ވެސް އެއްބަސްވުން ސަރުކާރު ތަން ފުރިހަމަކުރި ދަޢުވާ ކުރުން ސަރު ކުލި ފުރަތަމަ ކުރުމުގައި ރިޕޯޓު ކުރަން ދަޢުވާކުރި އެއްބަސްވުމެއް.

ރ- ގޮތުގެ/ ބާޒާރު ކުރަން ސިޓީ ކޮޕީގެ ތަޖުރިބާގައި ހުށަހެޅުމުގެ މައްސަލަ.

މ.ހާޖު ކުއްލިން ހިފެހެއްޓި ކުރުމަށް އިޖާރާ އަދަދު ކުއްލިން ދެފަރާތަށް ދެމެދު އެއްބަސްވުމުގައި ސަރުކާރުން އެގްރިމަންޓް އެއްބަސްވުމެއް، އެކަން އެއްބަސްވުން އެއްގޮތް އެގްރިމެންޓުގައި ސަރުކާރުން

[illegible]

[illegible]

[illegible] 01 [illegible] 2009 [illegible]

[illegible]

އިސްތިއުނާފުގައި ދިފާޢުވާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެންގެވުން، އޭނާގެ ހުށަހެޅުން މި މައްސަލައިގައި ހުކުމްކުރެއްވުން އެހެން ހުކުމްގެ ހުށަހެޅުން އިތުރުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާތީ ސާބިތު ހަސަންގެ ހުއްޖަތް ސަރަޙައްދުން ޑޮކިއުމަންޓުތަކާ ސަރުކާރު ނުވަތަ ގާނޫނީ އުސޫލުތައް މިފަދަ ގޮތަކަށް ބެލުމަކީ ބެލެވޭނެ ކަމެކެވެ.

(ސ) ވިރާސަތް ތަފާސް: މއ.ސައިޓްއެވެ ޔާރު ގޯތީގެ (ނަންބަރު އ-4567) ރަޖިސްޓްރީއަށް ބޮޑުން އެ ގޯއްޗެއް ހަސަން ޢަބްދުﷲއަށް 12 ޖޫން 1995 ގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށް ދީފައިވާ ގޯއްޗެއްކަމާއި، ނަމަވެސް އާން 12 ޖޫން 2006 ގައި ނިޔާވުމުން، ހަސަން ޢަބްދުﷲގެ ވާރިސުންކަމުގައިވާ ހުސައިން ސަލީމާއި، ނަޒީރާ ހަސަނާއި، ހަފްސާ ހަސަން އަދި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު ހަސަނަށް މއ.ސައިޓްއެވެ އާ ޔާރު އަދިއަށް ގޯއްޗާއި އެގޮތުގައިވާ އިމާރާތާއި ވަރަށް ބަހައިލުމާއި ދިރާސާކުރެވިފައިވާ ކިބައިން 13 ޑިސެމްބަރު 2009 ގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2304/MC/2009 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅުއްވާ ދެވިގެންދާއި އަދި އެގޯތީގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްދިނުމަށް އެދި ގޮތުގެ ތަރިކަ ބެހުމަށް އެންގެވުން، މއ.ސައިޓް ޔާރު ގޯތި ކޮށްކަޑިރައްކާވީ ހުސައިން ސަލީމާއި، ނަޒީރާ ހަސަނާއި، ހަފްސާ ހަސަން އަދި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު ހަސަނާއި އެކުވެރިވެ އެކުގައި ދުވަސްވަރު އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ 01 ޖޫން 2009 ގައިކަން އެއްބަސްވުމުން ބެލުމުން އެނގެން އޮތުމުން، އަދި އެގޯތި އެދިލާނުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމާ ގުޅޭ ބާރުދޭއިރުގައި ނަމަވެސް، މއ.ސައިޓް އަށް ޔާރު ގޯތީގެ ދިރާސާކުރެވުނު ހުސައިން ސަލީމާއި، ނަޒީރާ ހަސަނާއި، ހަފްސާ ހަސަން އަދި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު ހަސަނަށް ދިމާވެވަޑައި އެއްބަސްވެވުނު ބަހުގެ 12 ޖޫން 2006 ގައި ނިޔާވުމުން، ތަރިކައިންކަމުން އެނގެއިން، ޢިއްޔާދީ ސަރަޙައްދުގައި ގޮތްތަކަށް ދިޔަ ކުރުވުމުން އެއްފަހަރު ތަރިކައިގެ މަޤްޞަދު ދަރަނިވެރި ނުވަތަ ވަސިއްޔަތެއް ނުވާ ހުއްދަކުރަ އެތަރިކައިގެ ހުރި ފުރަ ދިރިއުޅުނު އެވަރަކު ނިޔާވެއްޖެ، ދަރިންގައި ދިރި ވާރިސުންނަށްކަން އެނގެއްޖެ، މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ސާބިތުކޮށްދޭ ހަސަން ޢަބްދުﷲ ނިޔާވުމުން ބަހާގެ ވާރިސުންގެ ހައްގުން ވެރިކަމާ އެއްބަސްވުމަކަށް އެނގޭ އަދި

ބާރު ހަސަން އަބްދުﷲގެ ވާރިސުންނަށް ލިބިގެންވާކަމަށް ސާބިތުވި އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ބަލަންޖެހޭއިރު، އަދި މ.ރާއިޓްއެވް ކުލި ގޯތި އެގްރީމެންޓް ކުއްޔަށްދޫކުރުމުގައި ސާބިތުވި އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުރިހާ އެއްވެސް ސަބަބަކާ ނުލާ ވަރަށް ދުވަސްވެގެން ދިމާވާކަމާއި ވާހަކަތަކާއި ހަރަކާތްތަކާއި ލިޔުންތަކަކީ ބަލާފައި، ވާރިސުން ނިޔާވުން އަގުހުރި ކަރުދާސްތައް ހަސަން އަބްދުﷲ ނިޔާވުމުން އަދާގެ ވާރިސުން މ.ރާއިޓް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ސާބިތުވި އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލާއި ހިލާފަށް ކުރުމާއި ކަމަށްވާތީ ބަލަންވާނެ ނުކުރެވޭނެކަމެވެ.

(ހ) ހަވާލުވުމާ ކަމުދިޔަ: މ.ރާއިޓް އެވް ހިޔާ ގޯތި 01 ޖުލައި 2009 އިން ފެށިގެން 5 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރެވުނީއެވެ، އެންމެފަހުން އެގްރީމެންޓް ކުރި ދުވަހާއިވަނީ 2013 ވަނަ ވަރަކަށްވީއެވެ، އެގްރީމެންޓް އަޅުގަނޑުގެ ގޮތުގައި ކުލި ދައްކަމުން ގެންދަނީ 30 ޖޫން 2014 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް -/420،000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ވިހިހާސް ރުފިޔާ) ކުލީގެ ގޮތުގައި އެޖެންޓު އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން ދައްކާނަމަށް ނިންމައިގެންވާކަމެވެ، އެޖެންޓު އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން ކުލީގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ ތަނަށް ޖަމާ އަދަދު ދައްކަފައިވާ އެއްގަމުގެ މުއްދަތަށް ކަނޑައަޅާފައި ހުރި އެގްރީމެންޓްގައި ގޮތުން އެއްބަސްވެފައި ދައްކާފައި، އަދަދުތަކުގެ އެއްގަމުގެ ޖަވާބު ހުރި އެކަށީ އެއްވެސް ސާބިތުކުރުމަށް އެގްރީމެންޓްއާދަކުރަން ބަލަންޖެހޭކަމެވެ،

ނަމަވެސް އެގްރީމެންޓްގައި އެއްގޮތަށް މައްސަލަކަމަށް އެޖެންޓު އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން ކުލި ދައްކަފައިން ގޮތްގޮތުގައިވީ 12 ނޮވެމްބަރު 2012 ވަނަ ދުވަހު އެޖެންޓު އެގްރީމެންޓުގެ ސާފުއަދަދު ހޯދާފައިވާކަމެވެ، އަދި ހަވާލުވުމުން 05 އޭޕްރިލް 2013 ވަނަ ދުވަހުގެ އެގްރީމެންޓު ސާފުއަދަދު ހޯދާފައިވާކަމެވެ، މިސާލުގައި އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި އެޖެންޓު އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން ލިޔުމުގައިވާކަމެވެ، މިކަމުގެ ހައްގުގެ ގޮތުގައި ކުރި މަސައްކަތުގައި އެޖެންޓު އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން އެއްގޮތް ކަނޑަ އެއްބަސްވުމުގައި ލިބިގެން ނުލިބުނު އެގްރީމެންޓު ޤާނޫނުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ކަނޑައަޅާ ދަތުރުގައި ވަކިކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ބަލަންޖެހޭކަމެވެ، 2013 ވަނަ ޖޫން ޖުލައި އަދި 20 އޭޕްރިލް 2013 ގެ

ހަމައަން އެޕާޓްމަންޓްގައިވާ އެއްބަސްވުންތަކަން ދެކޮޅަށް ފޮނުއްވައިފައިވަނީ ޤާނޫނީ ދަޢުވާ ހިފެހެއްޓި އެޕާޓްމަންޓްތަކާއި ގޮތުން ވަކިވުމުން ހަމަތަކާއި ހަރަކާތްތެރިވެފައިވާތީ މި ސިޓީގައި ބަޔާންކުރެވިފައި އޮންނަހެއްޔެވެ، އަދި މިގޮތުން ވަނީ 12 ސެޕްޓެމްބަރ 2013 ވަނަ ދުވަހު ޙުސައިން ސަޢީދާއި، ޙަމީދު ޙަސަނާއި، ނާދިޔާ ޙަސަން އަދި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު ޙަސަންގެ ފަރާތުން އެޕާޓްމަންޓްގެ ފަރާތުން ދާއިރާގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ އަށްވުރެއަން އެދިލާފައިވާ ސިޓީއެއް ޕޮލިސް ސާވިސްގެ ޑިރެކްޓަރ ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ފޮނުވާފައިވާ ދެފަރާތުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން ދޭތެރޭ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަހެއްޔެވެ، ނަމަވެސް މިސިޓީއާ ޝަރީޢަތް އަދާލަތު ހަރަކާތްތެރިވުމުގެ އަސާސް އަކީ ތަޙްޤީޤު ކުރުމަށް 19 ސެޕްޓެމްބަރ 2013 ވަނަ ދުވަހު ޕޮލިސް ސާވިސްގެ ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ނަންބަރު 200-MPL/MIS/2013 (29 އޮކްޓޫބަރ 2013) ސިޓީއަށް ބަލާފައި އަރިހުން ދިރިޖޭގެ އެންގުމެވެ.

ޝަރީޢަތް އަދާލަތު ދެފަރާތުން ވަކިވާ އެޕާޓްމަންޓްއާއި އެއްބަސްވުން ކުރި ދެފަރާތުން ދެފަރާތުގެ މެދުގައި ހުށަހެޅި ޝަރުޠުތަކާއި ކަމުގައި، އަދި ދިމާވަނީ ވަކިވަން ޙުސައިން ސަޢީދާއި، ޙަމީދު ޙަސަނާއި، ނާދިޔާ ޙަސަން އަދި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު ޙަސަންގެ ފަރާތުން އެއްކޮށް ތަރުތީބުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ބަޔާން ތަޙްޤީޤު ކުރުމަށް ދެފަރާތުން ހޯދުމުގައިވާ ފަރާތުން ޝަރީޢަތް އަދާލަތުގެ ފަރާތުން މިސިޓީއާ ވަކި އެކުލެވޭ އަދި މި ސިޓީ އެއްކޮށް ބައްދަލުކުރަމުން ކޮމިޝަނަރ ޕޮލިސް ދިރިޖޭގެ ސިޓީއަށް އެންގުމެވެ، އެއްބަސްވުމުގެ ބައްދަލުވުން ކުރި ދެފަރާތުން އަރުވައި ޝަރީޢަތް ހިނގާ ޝަރީޢަތް އަދާލަތު ބައްދަލުކުރުމުގައި ކަމަށް ވާތީ ހަމައެކަނި ދެފަރާތް ބަލައިގަނެ ކަމެވެ.

(ށ) ފެށުމުގެ ކަމާ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2269/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް

ކުރި ދުވަސްކަމުގައިވާ 20 އޮކްޓޫބަރ 2014 ވަނަ ދުވަހު 14:45 އަށް ޝަރީޢަތްތަކުން ދަޢުވާލިބޭ އަޙްމަދު ޢަބްދުﷲ 1880 ނަންބަރު ދުއްވަން ދެފަރާތުގެ އަމަލުތަކުގެ ކަނޑައަޅައިދިނުން ޕޮލިސް ސާވިސްގައި ބަދަލުގެ އަދާލަތުގެ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B-CR-2/2014/2664 (09 އޮކްޓޫބަރ 2014) ސިޓީގައި ބަޔާންވެގެން ކޯޓުގެ ފަރާތުން ދިވެހިން ޙުކުމްތަކުން އެދިފައިވާ ކަމުގެ ސިޓީ ބަޔާންކުރުމުގެ

އަޑުއެހުމުގައި ޤަވާޢިދުތަކުގައިވާގޮތަށް، މިމައްސަލައިގައި ޢަބްދުﷲ އަޙްމަދުއަން ޙުކުމް ކުރެއްވުމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް ހިނގުން ރިޢާޔަތުގެ ފުރަގެ ކުރުމުން ނުކުތާގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާފަދައިން، ކޯޓަށް ދިރުން ހުށަހެޅުން ކުރުމުގެ ޤަވާޢިދުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާއި މައްސަލައެއް ހިފާ އެހެން މައްސަލައަކަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވަން އެއްވެސް ދިހަނަން އަމުރު ދޫކުރުމުން، އެއަށްފަހުގައި ނިންމައިދިން ނަމަވެސް އަމިއްލަ ބޭފުޅުން ފިޔަވައި ބަޔާންކުރުމުގެ ހައްގެއް ނެތް، އެގޮތުގައިވާ 17 ވަނަ މާއްދާއާއި، 28 ވަނަ މާއްދާއާއި 29 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން އަމަލު ކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވާކަން އެނގެއިރު، އެފަދަ ހުކުމްގައި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބޭ، ޝަރީޢަތް އަޑުއަހައިދިނުމަށް ދޫކުރާ ފެށުމުގައި ގައިމު ވަކި ކުރެވުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ނަމަ، އެމައްސަލައިގައި ދިފާޢު ދެކޮޅަށް ވަކި ޝަރުޠުތަކެއް ކޯޓަށް އަޑުއެހުމަށް ދާއިރާ ނިޔަތްތެރިވެ ކޯޓަށް ކުރިއަރާވާ ބަޔާނުގެ މައްސަލަ ބެލުމަށް މައްސަލަ ނިންމުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވާކަމަށް "ކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާ އެންގުމެއް ގޮތުގެ ގާއިދާ" ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެހެންކަމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2269/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގައި ދޫކުރެއްވި ދައުވާކުރުމާ ވާހަކަދައްކާފައި މައްސަލައިގައި ކުރެވިފައިވާ ގަވާޢިދާއި ފުރިހަމަކަން ބެލުމައި މައްސަލައިގައި ޙުކުމް ކުރެއްވުމުގައި އިސްލާމް ޝަރީޢަތާއި ގާނޫނާ ޚިލާފު ކަމަކަށް ބިނާކޮށް ނިންމަވާފައިވާކަމެވެ.

އެހެންކަމުން، މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ ރައުޔުގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ދެކެނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2269/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް މި ކޯޓަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމަށް ނުފެނޭތީ އެ ޙުކުމް ސާބިތުކޮށް ނިންމީމެވެ.

ހުކުމް:

ދެންފަހެ އިސްވެ ބަޔާން ކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމާއެކު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2269/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމަކީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމެއްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމް ކުރީމެވެ.